

TV65a-ambuda-bulama Aḅ bulaama Ababakar, h hamid idris, ma musa adam

<AB> ana uşumii, al haaj abakar, ?

<I> wildook ween

<AB> wildooni fi ambuud'a hine bas,

<I> kubur ween

<AB> kubur hine bas

<I> inta arabi

<AB> ana aṛabi, aṛabi aşleey, al haaj al iyeeli (0:27)

<I> parents

<AB> aş şaalʔe

<I> bala al luqa al arabiya

<AB> aa ad daar hine da ma daar hiil barno, ad daar hine daar hiil borno wa, kalaam al borno nalkallam, wa l hawsa kula nalkallam bas,

<I> ween allalam kalaam borno

<AB> alallamta da aşaan al balad hanaahum haw aniina jiina min şabá gaadiin hine, xalaas, daada doole bas alallamná

<I> hawsa

<AB> kalaam hawsa kula, humma maqiib haw jo le daarna hine kan dada raayqiin jamii kan, nalʔallam bas, naʔarfa (1:09)

<I> fi l hille di al arab katiiriin

<AB> al aṛaḅ katiiriin

<I> gareet fi sangáa

<AB> ayye gareet šiya, ma katiir kula gareet fi s sangá, girá hiilna hiil an asangá di, wakit aniina gareena da al gərá gaasiye ma şaba aloom,

<I> keef gaasiye

<AB> gaasiye al maajiri gaayd jiʔaan, wa yurgut tihit, kinci iyaakulna, alom al maajiri, aloom al maajiri gaaid ilbas toob, gábul aniina wakit gareena da, laabsiin farwa, ha aloom al mahajiri gaayd ilbas lea toob, hu kula be sayda maašiin sawa, (1:55)

<I> hajjar

<AB> hajjar, hajjar maa magajiyí, axuyii wald abuyi fi, faqir,

<I> min ween le ween (2:09)

<AB> bikaan mašeena, awal ke fi tiraab alaw, min tiraab alaw mašeena fi tiraab damboa, wa jiina fi gooniri garwa, gooniri , hiil al maqiib di, kula gaʔadna hajarna, wa fudna ke mašeena gambaru kula gaʔadna, fi s sangá, ha xalaas,

<I> d'awaaltu

<AB> d'awwalna, nasey siniin gariib tisʔe kula, fi l xala, gaadiin nagəri, ayyee, gaadiin nagəri, ho aš šúqul da ke, ú ma bígi našibii kan jiiit gaʔat fi l beeth, mm (2:43)

<MA> xatam

<AB> xatám

<MA> tígir wa tuktub kalaam al arab,

<AB> kalaam al arab nagerii naktuba mana, da ma luqutii (2:58)

<I> xidimitku šunu

<AB> xidiminna ille al hiraata, hiraata wa sarhiit al bágar, naharit be l gadanka, hiil al borno bidugguua leena haw naharith, aha (3:27)

<MA> mata tibdu al hiraata tibduuha mata

<AB> al hiraata da kan alme šabba bas, daada nateerib, nateerib zuraʔaatna haw al geš kan bazar naharit, aha, bateerib dúxun, wa libiya, kolci, dúřa, cat nateerba, haw naharit,

<I> zeraaku ween (3:52)

<AB> zuraaʔaatna al goos, al gooz, bikaan al keesá nateerib fiya ad dúxun, wa l libiya wa al kolci, bikaan al baagi azərahk, nateerib fiya ad dúřa, (4:04)

<I> al buriyye walla

<AB> al buriye di, buguulu laha al farkiye sei, aʔa maaha farkiye, al farkiye dahaaba badeena xidimitha, fi dugut kula, naxadam fookha da,

<I> gariib

<AB> gariib, zuraʔaatna gariib le l hille

<I> keef an naas yurifu ziratku ween (4:31)

<AB> az ziraawaa da kan , ana zar?ii, aw da jaarii hu kula jambii ke bas, d'aaka jam da, mine kula kalankiina wahid bas,

<MA> induku alaama ti?erfu

<AB> ayee be ?aalaamidna, mine kula be aalamta, kan maša bigiif foog zar?a, fi zer gabiila ma budxul, (4:50)

<I> šunu al alaama, xašab

<AB> alaama da, alaama da kan fi l goos, ha daada taxallu šéder, ha kan fi l buriye, fi l ferkiye, ha kan dadda aj jirf, aj jirf da hu bas ga?id alaama ambeenak haw ambeen jaarak

<I> kunni sana nafs al bikaan

<AB> a?a anni sana bikaanak al gaayd fooga da hana abuuk, jiddak, abuuk ya ixalli leek inta kula taxalla le iyaalak,

<MA> hana al waahid

<AB> ha al waahid da bas, gaadiin naxadim fooga (5:30)

<I> tinšiqu be l bagar

<AB> al bágar da, al binšax fi, haw al gayd fi l hille biharit, haw kaarəb bagaráta fi l hille kula fi, (5:39)

<I> inta kula našáq

<AB> ana ma našaq axaayyaanii naašqiin, humma binšu, aa min al hille bas, fi l minšaaq,

<I> ween binšaqo (5:52)

<AB> binšaqo da hine biyaagubu da, magumuri, gubio, bibe??idu, binšu be?iid ya gariib gaidam kula, dugo buruddu, biruddu ka binšu le al fad'd'a, al yaare, haw doola biduxulu ac caad jaay, le š seef, (6:09)

<I> bisiiru ma bugoodu

<AB> a?a al beet da gade humma fiya fi wa, aniina bas naharit ka, kan jo faaytiin ka dada nad'iihum akil haw binšu bas ke humma da gade fi l beet fi wa, iyaalhum kula buwalluduuhum fi l xala bas gaadiin,

<I> inta ma našáq mala

<AB> ana ma našaq, ana ma balooni lei be xidime, sawwooni bilaama da gade al min minšaaq balgá yeen,

<I> abuuk kula bulaama

<AB> abuyii kula bulaama

<I> keef kabbarook bulaama (6:47)

<AB> kabbarooni bulaama da a, yó at tiraab da kan hana abuuk da, kan abuuk maat da dada iga?ʔiduuk fooga bas inta kula bas al kabiir le ʔašara, takubur foog al ašara , tašiif ʔaas tiraabak, ha kan inta mut kula kan be waladak kan igoot bas, ke bas

<I> inta martak arabiyya

<AB> arabiye

<I> tilkallamo fi l beet

<AB> nalkallam be l arab bas, nalkallam aʔab bas,

<I> yaalku kula

<AB> iyaalna kula ke arab bas (7:19)

<I> fi suug sei

<AB> aha yoom al ahad, suuk da mædʔawwul digee, aniina kula ma wildoona kua fi, ambudʔa da, kuuree buguulu leya mooya, al lahad mooya, al lahad mooya yam dagut bígi ambudʔa, aha, aniina kula ma wildoona

<MA> ha maala naadó ambudʔa (7:46)

<AB> ambudʔa, ambudʔa da, barno ma jabadoona, tawa al lahad mooya da mooya da hanaana aniina al arab, haw borno búgo foogna katiiriin kan nasawwó ambudʔa, al lahad ambudʔa,

<I> as suuk hine min tawa (8:07)

<MA> dʔowwal

<AB> as suuk dʔawwal, zamaan hana juduudii kula as suuk fi, dugó abbaahaatii, haw aloom ana kula, aloom ana kula indii, arəbaʔiin haw xamsa sana, kula as suuk gaʔid dugó wuldooni,

<I> fi sawaga axiraat fi l mantiqa

<AB> fi as sawaga fi, wa kula huda foog gariib le mayduguri da, hu bas maanihin, ma iʔamran, ma isawwan naas katiiriin (8:47)

<I> an naas biju min ween

<AB> ille ambudʔa bas an naas da, an naas da, maqiib le yarwa kula bíju bas, iyaal as suuk da, misil angamdú, mongono, biida, kwildi, aye cat bíju hine bas, bíju le s suuk, yaal as suuk, amma an naas al ke, ahal al bálad bas, bilummu mine kula, kan be haajta bibiiha, wa da bišəri, dada bišittu (9:21)

<I> hellaal al arab katiiraat

<AB> aye katiiraat, al hallaal hiney al aʔab, hine al aʔab da, heelmarii , dagam, al həmməeʔ, makilwe, al kidyew, fajaqa, aqđumaan, anjammeena, hansanii, dimge, kula halaal hine aʔab bas, haw gariibaat leena (9:59)

<H> qašim al beet al kabiir ke da šunú (10:10)

<AB> fi l hille hineen ke qašim al beet al kabiir da, giddaam le qašim beetna aniina da mafi, ille al asaal?e bas al kabiir,

<H> al hille cat asaal?e sei,

<AB> al hille katiir minha assaal?e,

<H> ha gide šunu min gabiila,

<AB> al qabiile aš šik di, wulaad qaanim,

<H> wulaad qaanim kula fi, doole at tineen dool bas,

<AB> ayye tineen bas, katiiriin ke da (10:34)

<I> live in maiduguri

<AB> a?a fi yarwa da waqid gaayd mahaajiri da, ga?ád, amma ma mahajir da ma ga?ád a?a ma xadam, maiduguri šiftaha (10:52)

<I> maqad hine wa qaadi keef, yatu axeer

<AB> leyii ana ke da hine bas axeer, maala da al bikaan da, juduudii, abbaahaatii cat gaadiin hine haw ana kula waldooni hine našiif hu bas áhala lei, hu bas hilu lei, malaa maiduguri, maiduguri ma badoorha, kaamil (11:21)

<I> šunu ma tidoor fiiha

<AB> be naamušitha, be afanatha kaal ma nadoora dugut dawa gaadiin fi l bawá ar riih taðurub fiina, sa?inna di, kan ille, al xalla karabak kula dawa al waadi gariib, tímiš tagoot tac, qaado gaal agoodu leeku fi nigaar, ha da bas ma nadoora, an naamuša hanaahum šeef xariif, aniina al xariif kan agab da xalaas naamuša maafi (11:46)

<MA> naas al hille di fiihum katiiriin mášo gaado fi yarwa fi alla mafi

<AB> a?a al harraati ke máša gaad da maafi, at tandaati, ya legos kula binši haw bji, amma al xariif da bji biharit, binši misil an ayaala tanda doola da binšu bisaawu al gaadiye fi legos, haw bukuddu ke haw bju, xariif ka bju le abbaahathum, amiš agoot fi maiduguri da, maiduguri hi makunusa sai, sowwaaha šunu, ma nadowra, (12:32)

<MA> dugut naadum ke min ambuud'a ke gaad fi maiduguri kaal maafi a

<AB> magajiyii ana kula, gait fi maiduguri sei, magajiyi,

<I> fi raf yatu

<AB> fi maiduguri, maiduguri jaay bas (12:48)

<MA> d'awwal qaadi

<AB> a?a hu d'awwal ke da fi legos, saar min legos, ja le maiduguri aloom inda arbaa sana

<H> inta waalid sei

<AB> ana waalid

<H> ha keef iyaalak fi l magaranta fi walla maafi

<AB> iyaalii fi

<H> biguru fi l magaranta

<AB> buguru

<H> zeen bileen, ha iyaal al hille ke da al aráb hine lub al hille da, yaaləm dassoohum fi l magaranta walla ma dassoohum

<AB> daassinhum katiir ke walla, mine bigiri, magaranta diya banooha da sei catt, iyaalii ana haw iyaal gabiilii bas, (13:17)

<H> aa zeen (13:18)

<AB> hine bikaanna hine borno maafi, fi

<H> aa zeen

<AB> fi

<H> inta tišiif,

<AB> mm

<H> al aráb ke hineen da, šabá adaat al ?arab waad, fi hellaal hine al arab waadaat tilga, al arabi bidussu walada fi l magaranta bas binši bikaffi al faqiir maal bisil yaala da hineen da haasil da haasil fiiku walla maafi (13:40)

<AB> la, da dada, gabul da nasawwí

<H> yowa, inta kula sawweeta

<AB> ha ana kula sayeeta mana

<H> ajab, ha dugut xalleeta minnak sei

<AB> aa dagut da gale ad diniya šifna ke kula,

<H> aa

<AB> al magaranta di maafi ma bikuun, (13:52)

<H> wai kalaamak da sahi,

<AB> leešaan da bas

<H> ha min iyaalku ke naadim gará, bigí kabiir, fi l hukuuma, walla ke fiya

<AB> aʔa fi l hukuuma ke mafi, amma dagut ale mášo giddaam doola da ašmaaniin al hakuuma kula biwaşşulu bixadumu leeha (14:08)

<MA> aa zeen, al iyaal dool da bigarruuhum be šunu

<AB> aʔa be kalaam an naşara bigarru fiihum ke be kalaam an naşara, ana kaal ma gareeta, ana al mahamadiya gareet mahummadiya, wa hana an naşara kula an naşara bas, ijuuna hine be katkatəm ka iooru katkat, naşaraat naşaraat ke gaala katib hana naşara, ma naʔarfa (14:42)

<H> ana gul ke, dugut hu da axuuna da ma biyeerif keef aʔabna bittaaxadu,

<AB> mm

<H> ke waşşəf leya, dugut an naadum bidoor biyaaxud leya bit da, fi adaatna aniina al arab wala addatku hineen da, ke waşşəf leya naadum biyaaxud keef (14:57)

<AB> aʔa al axiide di,

<I> aa

<AB> al axiide , tawwa da hayne amma aloom da bígat gaasiye,

<H> yawwa

<AB> axiide hiil aloom di kan naadum, ma inda bágar ʔašara, ʔašara xamsa ke, ma bigdar biyaakud al bit aş şayayre, al bit aş şayayre aloom, kan bígi šiya kula, kádar bágar ašara ke da betaktulhin hadár tajiibha le beetak da, min as sidaaq da mi tawwa kula tadiss leha, bagara, an naadum al heela gaadir, bíkir mibakkəre foog íjile, bidissuuha leeha n nikaah, (15.35)

<H> mibakkəre foog íjile

<AB> aha,

<H> yawa

<AB> al heela ma gaadir, ha dada, ijile, şádir at toor, tałaata sána daaxile fi r rabi, idissuuha nikaah, ha maalha kam al ijile di

<H> šuqúl ke katiir (15:52)

<AB> yó ihud'd'u foogak sanda doog, be maymassa, da gana kawa, le šadda, šunu aguul leek, aš šúqul da kan gulta haasiba da, jikka, iširiin talatiin betaktula, be nahaar, iguulu leek as sarti, gaal doola, al xawwaal, al amaam, al emmaat, al xaalaat, ya aj jidde al mayte fi t tiraab kula be haqqaha bas biyaad'ú leha, hi mayte kula,

<H> hi mayte (16:26)

<AB> walla kaakayitha, naašum bišiiilú, naaša bišiiilú, hadarta iguul ke aloom, hi di, iguulu leek ambaakir amšu le n nikaax, nakaho, haw šiltaha jibta le l beet da,

<H> mm

<AB> kan naadum heela šiya da bišood'un, haw gade kan banaat hine aloom, kan báaqaasátak gaalat ma tagoot ka xalaas bígi šid'aan, (16:50)

<H> haw gede kula

<AB> haw al abú kula kan dada, al hébil dowwara, kan ma la gudura ka, yo naadum xusur maala da ixalli iruwa,

<H> ma ixallí iruu

<AB> ha hadada

<H> inta dugut zamaan kuure da,

<AB> mm

<H> tilga al zamaan awwal al arab ke an naadum, walát dugó bisaadik leya bit fi lub al hille,

<AB> mm

<H> wa abuuha kula irifhum sadiginá, da da kalaamii al árab kuure tára,

<AB> mm

<H> bəkaan juduudna jo minna, (17:11)

<AB> mm

<H> xalaas al abuuəm fihím, al walád da misaadik al bit,

<AB> mm

<H> dugó ja dawwarha, le l axiide da al biyaad'a, ha dugut inta min adaatku šabá fi l hillukku hineen da,

<AB> mm

<H> al fi irifta al walád da misaadik al bit məd'awwul,

<AB> mm

<H> dugó ja biyaaxudha da, abuuha bərɗa walla ma bərɗa

<AB> azaba alla bit, (17:27)

<H> bit bas dugó misaadígina,

<AB> aa bit aloom ma biyaad'uuha aloom kula

<H> ma biyaad'uuha leya,

<AB> a?a

<H> finšaan humma misaadígina da

<AB> aha ma biyaad'uuha, aloom kua ma n naɗ'iha, al azaba, al azaba məxiyaarha, tawa kula hi tašiifa tarɗa, hu bišiifha bərɗa dugó bissaaxado, amma bith, fatá, dugó tasəma huda wal filaan midawwurha, haw kan jo ka taatha lehum la la la, aloom kula ma naseyyi (17:54)

<MA> šaba jaak haw našadak gaal leek ke,

<AB> mm

<MA> wadda leya le bikaan aɗabi naɗiif bikkallam kalaam arab šaafi, da tawdda ween təxud'd'a ween, kan naadum bidoor bikkallam kalaam al arab da (18:25)

<AB> fi n najeriya hine, ha najeriya hine, najerinna hineen ke ke sei aɗabna šiyyin

<Aɗ> wəi, maa da kula tiguul la

<AB> ha arab naɗiif da, mine biqassid le gabiila, baguul leya, ana bikkallam leek, arabi giddaami ana fiya, baguul leya amiš le filaan ilkallam leek, arabi giddaamii ana maafi sei,(18:50)

<H> maafi, hu kalaama da,

<AB> haa?

<H> šabá yani, galgaliyinna hineen hiil tiraabna hine nijeriya di, masalan hu ja

<AB> yó hiilna aniina di sai hi bas al galgaliya al gawiye

<H> al galgaliya al gawiyye di

<AB> al gaalooha di sai yawa hiilna an najeriya hine da

<H> yo hiil an najeriya di, an najiry di mi naas al balge kula fiya,

<AB> ha

<H> naas hine marte kula fi naas ke kula fi a, naasku hineen kula mi fiya, aráb, ha jaak gaal leek waddi le bikaan zeen bədoor bilʔallam al galgaliye, təwadda le l bałge walla, walla tiwadda le marte walla tijiiba le tiraabku hineen

<AB> la la la, al galgaliya raaša da bikaanna hine bas, waláa bałge, bałge kula sai lisaanhum mayyit, walla bałge

<H> hu bas kalaama

<AB> aa to al galgaliye ke da bikaanna da bas

<H> sahi, da bas kalaam al árab deela hineen bas, sahi (19:35)

<I> šukran

<MA> fi indii suaal gade kula taani, kan dugut jaak wahid radʔaani, haw biyerif kalaam al arāb, haw jaak wahid arabi laakin ma biyeerif kalaam al arab, juduuda wa šunu catta arab, wa hu nísi kalaam al arab, humma at tineen dool kan jook da, haw bidoor bittak da, bittak taṭha le mine fihum (20.02)

<AB> da arabi, juduuda, cat arab, haw hu nísi kalaam al arab, haw da radʔaani, walla ma ke,

<H> haw alʔallam kalaam al arab

<AB> haw alʔallam kalaam al arāb, la badʔiha le l arabi, aj juduuda kula arab, haw hu nísi kalaam al arab da, gade kula irudd ilallama sei, bilʔallama, ma badʔiha la r radʔaani, (20:25)

<MA> ha kan hi gaal leek tiriid ar radʔaani da tisaw keef,

<AB> an našiib da buktul kula sei, an našiib da balá ar rai sei, amma fi agəlii ana ke ka badʔiia la al arābi axuyii

<H> ha inta bulaama ma asalak, aniina al aráb alyoom al bit šiftaha kweese da, (20:40)

<AB> mm

<H> fi beet burnaay,

<AB> mm

<H> tilga arābi šabaak ke bas, ʔan ja buguul, awal ke da gabúl bitta di ma t tilak da biguul leek, bittii di haay, ar radʔaani me yilgá, amma yoom al bərnaay ijii isil leya kofo muk, aḍ ḍaháb, išəriin ke dada xalaas al bit koot, da aniina aš šubiyaan yam nisəma beeha dada biyadduuha leya hu, ha hu da da, sababa šunu, ʔan irif leena as sabab kan,

<AB> mm

<H> aniina al aráb ke nigdar nidaawii keef aš šuqúl da, nicʔal al banaat al aráb deel da, iyaal al aráb bas biyaaxuduuin, yee iduxulan fi r radʔaana da, inta fi šoortak ke, tišiif aš šoora šunu kan nisʔalak (21:18)

<AB> ha dada da aš šoorā di, hu min zamaan kula aniina haw be borno ke tara ma natafaqa, kaal mana mittafiqiin, yo aloom, humma gáro, xalloona, haw foog giraayithum di humma lúgo aš šuqul, aniina al arab, al maaši fi d door, inda šúqul, al gaayit al harraati ma inda šúqul, ha dada, al hamaji al bġi biliz leek šúqul, inta fagiri, tašiif aš šúqul, ille le l aṛaḃi axuuk dada betansaa?, da bas madiri gaal aloom al aṛaḃi fagəri haw bitta le l hammaaj le l hamaji ma biyaad'iha kam, haw tawa kan raddo cat ille aššaro gaḃbuhum, min axuuhum haw le axuuhum da, bibga leena axeer, dugut huguruthum leena di cat da bas sababa (22:05)

<MA> abba bulaama dugut kan, dugut ša hu kan rad'd'aani haw áxad arabiye da, fi beetəm ke, hi beya bilkallamo be šunu min kalaam

<AB> ar rad'd'aani, haw áxad al arabiye, ha ha dada gale, aloom da, ar rad'd'aani, hu kula bilaqliq fi kalaam al arab, šiya šiya, haw hi al bit al axadooha, hi kula kan kalaam al borno kan taʔarfa šiya šiya, dada ke bas, hu bas amma hu bas bijibitha,

<MA> biqalibha hu sei

<AB> hu bas biqalibha ha, hi sei mára, biqalibha hu bas, kan ma haad'd'at agilha dada, iyaalha kula bigummu barno bas (22:42)

<I> borno bilkallamo kalaam al arab

<AB> aʔa borno waade waade, biʔarfu

<MA> dugut šaba inta kan gammeet daxál fi s suuk ke tidoor tibaayi da, fi sukku hineen ke tibaayu be šunu min kalaam

<AB> ha suukna hineen da sai an naširi minhum cat borno,

<V> borno kulu

<AB> ha al birnaay da ma alkallam be luquta da tašir hajta (23:09)

<MA> humma bisoogu hineen kula ma biʔerfu kalaam al arab a humma borno da,

<AB> hum bisamʔuuha ma bilkallamó leena sei niye, bidooru bijibduuna da, humma bilkallamo a, humma bidooru bijibdu hanaana da ma bilkallamo leena , aniina bas lenšaan našəri minhum ka, dada doole benalkallam leəm aniina bas, natəbaahum be l hanaahum bas, ka ligiit mərəadak kan xalaas

<MA> dugut iyaalak kan biddaalalo be rufugaanum da, kan gaadiin fi l magaranta kan gaadiin fi l beet kula kal kan tišiifəm biddaalalo, da ambeenaatəm ke bilkallamo be šunu min kalaam (23:45)

<AB> aʔa, iyaalna hine da, luqud al arabiye bas, luqut al arabiye bas, ambeenaathum ke da, kan fi giraayithum qaadi, ha aloom ka bijiiibu al karraat, kan birnaay kula kann dada burd'un leehum be l hawsa haw ke, bixalbud'u fiihum madəri kan jo fi l beet humma, humma al išil ke ambeenaathum ke ille be luqud al arabiya bas (24:12)

<I> šukran

